

Noorkotkaste Kehtna rühmast Helmo Mahoni, 1940. aasta lõpetaja

Noorte Kotkaste organisatsioon Eestis asutati 1929. aastal. Kehtna rühma asutamise aasta võis olla 1930. või 1931. aasta, sest minu koolimineku ajal 1934. aastal olid seal viimast aastat esimesed noorkotkad Armin ja Oliver Malla, vennad Vello ning Aarne Arak, Martin Jõelain, Leevi Illupmägi jt. Rühmavanem - Kotkas oli Ferdinand Kopelmik, Kehtna mõisa töölise poeg. Kas ta enam õpilane oli, seda ma ei mäleta. Vanakotkas (üldjuht) oli õpetaja Heino Sepandi. Praeguses NK organisatsioonis Vanakotka ja Kotka ametitiitleid enam ei ole. Vormipluus oli kogu organisatsioonil ühtne, kaelarätt võis aga igal rühmal olla erivärviline. Kehtna rühmal oli see kollane ja ääristatud 3cm laiuse lilla randiga. Mina astusin noorkotkaks 1936. aastal. Mäletan, et 1938. a. olid rühmaliikmed veel Erich Jõelain ja Karl Sullakatko. 6. juunil 1937. a. võtsid Kehtna NK ja KT rühmaliikmed osa Harjumaa NK ja KT lipupäevast Tallinnas Vabaduse platsil, kus pidas kõne noorkotkaste peavanem kindral Johan Laidoner. Samas anti malevale üle lipp. 1938. a. suvel võtsin koos kõigi eelpoolloetletud noorkotkastega osa Rapla Malevkonna Noorte Kotkaste ja Kodutütarde ühisest laagrist Kehtna Lossimäel. Kehtna kodutütardest olid laagris Helmi Ööre ja Laine Pärtel. Laagrit külastas ka kindral Laidoner. 1938. aastal tuli õpetaja Heino Sepandi asemele Kaarel Sõmera, kes samuti hakkas noorkotkastega tegelema. Samal aastal astusid noorkotkasteks Väino Kleemann, Kalju Aaste, Heino Didvig, Valter Kannik ja Raimond Soosalu. 1939. a. lisandusid neile veel Endel Blumberg ja Martin Mahoni.

Noorkotkaste rühma tegevus oli küllaltki aktiivne. Igal nädalal toimusid koolimajas rühmakoondused, kus õpiti laagri- ja matkatarkusi, Eesti ajalugu, isamaalisi- ja matkalaule, morsetähestikku, signaliseerimist ning mitmesuguseid mängu. Rühmal käis ka NK organisatsiooni ajakiri „Kotkas“. Rühmaliikmed esinesid vabariigi aastapäeva ja emadepäeva aktustel luuletustega. 1939. a. tähistati võidupüha Keava mägedes. Võidutule riida pidi tegema meie NK rühm. Käisime seda jalgratastel K. Sõmera juhendamisel tegemas.

1940. a. jaanuaris võtsin koos K. Sõmeraga osa NK Harjumaa Kotkajuhtide õppepäevast Tallinnas. Üks viimaseid suuremaid üritusi oli 23. veebruaril 1940. a. Ohekatku koolimajas Vabadussõjas Kehtnast langenute mälestamine. Aktusel viibisid ka kodutütred. Iga langenu mälestuseks põles küünal kõrgel puust küünlajalal ja surmasaanu nime järel kustutasid küünlaleegi noorkotkas ja kodutütar vaheldumisi. Ohekatku väike koolimaja oli rahvast puupüsti täis.

1940. a. juunis sain K. Sõmera käest kätte NK peastaabi autasu – Noorte Kotkaste kuldse hoolsuspaela hea õppe edukuse ja tegevuse eest noorkotkaste organisatsioonis. Tunnistus on välja antud 15. juunil 1940. 19. või 20. juunil.

Kehtna Kaitseliit meie rühmale korraliku kuuekohalise telgi. Seda olime koolimajas vastu võtmas koos kodutütardega. Mäletan, et peale minu olid poistest kohal H. Kalmann, R. Soosalu, M. Mahoni, E. Blumberg, K. Sullakatko ja V. Kannik. Kodutütardest viibisid seal L. Didvig (Mahoni), E. Nurmsalu, H. Raidaru, L. Tuuleveski, S. Arnover ja N. Kaljula. Panime koolimaja õuel ka telgi üles, see oli ühtlasi esimene ja viimane kord, kus seda kasutada saime. Kõik meie ettevõtmised lõpetas nõukogude okupatsioon.

JÄRELSÕNA

Milline saatus ootas neid tubiisid Kehtna noorkotkaid, kelledest oli eelpool juttu? Mõni rida sellestki. 1941. a. juunis alanud sõda Saksamaa ja Nõukogude Liidu vahel jaotas needki mehed

mitmele poolele. Kutsealuste sundmobilisatsioon viis Venemaale Martin Jõelaini ja Ferdinand Kopelmiku. M. Jõelain jõudis tervena Eesti korpuse koosseisus tagasi, F. Kopelmik aga langes Tartu lähistel. Helmut Kalmannist ning vendadest Vello ja Arne Arakust said "soomepoisid". Arne langes 12. juulil 1944 Kilpisaarel ja on maetud Malmi kangelaskalmistule Helsingis. Vello sai haavata Viiburi lähistel. Siirdus hiljem Rootsi, õppis seal ülikoolis ning töötas ka pangaametnikuna. Vello suri 10. detsembril 1984 ja on maetud Stockholmis. Arne ja Vello olid Kehtna mõisavalitseja Aleksander Araku pojad. Aleksander ise hukkus Venemaa vangilaagris.

1969.17.23 12.10.1956. 5477 02.12.1969. a.

Keava noonnees Helmut Kalmann ka ei soovinud Saksa armeesse minna ja siirdus 1943.a. sügisel Soome. Seal teenis Soome armee 200. Eesti jalaväe rügemendis, võttis osa lahingutest Karjala kannasel. 1944. a. augustis tuli Eestisse tagasi. Siin võitles Tartu all ja hiljem Saksamaalgi. Haavatuna sattus lääneliitlaste kätte. Praegu elab Ameerikas.

Helmo Mahoni mobiliseeriti Saksa sõjaväkke 1943. a. novembris. Oli väljaõppel Poolas, sõdis Eesti Leegioni koosseisus Narva ja Tartu all, sai kaks korda haavata. Pärast sõda oli Helmo Kehtnas aktiivne tegevsportlane ja spordiorganisaator. Alates 1950. aastast töötas ta Tallinnas teedehituse alal kuni pensionieani.

Karl Sullakatko võeti Saksa armeesse 1943. a. aprillis. Oli allohvitser, võitles Neveli all ja Sinimägedes. Sai ka haavata. 1945.a.märtsis arreteeriti julgeoleku poolt ja määrati 10 a. vangilaagrisse. Praegu elab Tallinnas.

Erich Jõelain langes 1944. a. Narva rindel lahingutes Punaarmeeaga. Jõelainide peres juhtus nii, et kaks venda sõdisid Vene poolel ja üks Saksa armees.

Väino Kleemann sai Narva all raskesti haavata. Saadeti Saksamaale ravile ja pärast sõda siirdus elama Ameerikasse. Saksa sõjaväes teenis ka Valter Kannik. Üliõpilasena arreteeriti ta 1949 .aastal ja määrati 15a. vanglakaristust. Amnestia korras vabastati 1954. a.

Saksa sõjaväevormi kandsid veel Kalju Aaste ja Armin Malla. Viimane oli ka sõjavangis. Venemaa vangilaager tuli läbida ka Leevi Illupmäel.

See oleks lühidalt aktiivsemate Kehtna noorkotkaste käekäigust pärast 1940.a. riigipööret. See oli ajatooline paratamatus, et Eestimaa noortel meestel tuli kanda võõraid sõjaväemundreid. Saksa ja Soome sõjaväkke astuti esialgu lootuses, et Eesti saab bolševismist vabaks ja taastatakse iseseisvus. Kuid peagi saadi aru, et see on sakslaste pettemanööver, oli vaja ainult kahuriliha. Eesti oleks jäänud ikkagi Saksamaa kolooniak.

Harju Noored Kotkad!

Meie igapäevases elus tõusevad harilikkude tööpäevade harjadele vahetevahel iseäralised rõõmupäevad, mis mässaval elumerel kaugete, kaugete heidavad salapäraseid helke ja, rajades rada tulevikku tumma, panevad tulisemalt põksuma südame elulaeval asujate põues.

Minu noored sõbrad! Ka teil on olnud sarnaseid silmapilke teie igapäevases elus! Tuletage meelde, kuidas teie oma armsa ema või isa hällipäeval valvate seda varahommikust tundi, mil vaikselt hiilite välja vaiba alt, et enne vanema ärkamist saaks ehtida ta igapäevast istet söögilaua ääres ja seda kallist päeva teiste hulgast eraldada!

Ja kuidas siis pakitseb südame all, kui ema või isa silmist leiate rõõmusära!

Kotkas! Meie kõikide kalli isa, Kaitseliidu, hällipäev on ukse ees. Millega valmistame tale rõõmu selle hoole ja vaeva eest, selle suure armastuse eest, mis ta ülesnäidanud on meile?

Kas mitte eeskätt sellega, kui meie töötame, et tahame sirguda tublideks isamaa poegadeks, kes on võimelised seista valvel kodumaa hea käekäigu eest? Ütleme siis kõik ühes koos oma armsale isale: Sinu mured on meie mured, sinu rõõmud on meie rõõmud, sinu eesmärk on meie eesmärk, sinu tulevik on meie tulevik: meie suure isa, meie kalli kodu õnn on meie ühine õnn!

Selle õnne eest alati valvel olles, ütleb „N. K.“ Harju maleva oma soojemad tervitused Kaitseliidu Harju maleva kaudu Kaitseliidule tema hällipäeval!

Ed. Kansmann,
N. K. Harju malevavanem.

President K. Päts
Kehtwas.

Kehtwa Kodutütred-
noorkotkad
keskel Kodutütarde juht.
Evi Kleeman (Kivimaa,
Põldar.)

juurde kirjutada

- 1) Aleksander ei hukunud kaardilinnas. Ta oli kätka kaardilinnas. Vabandis 12.05.1956 - suri 02.12.1969.
- 2) Karl Sullakatko arreteeriti koos õiega (oli kodutütar)
- 3) Noored Martin Mätsari, August Kallaste, (kolmas Evald Piheak või Tedu Haug) Lääsist vabatahtlikult Pitka pataljoni jäid Jose ristile vere laste võngas. Poised õnnestas jõgneda läbi soode ja metsade koju. Kõigi ei teadnud et nad seal käisid; nii need ei amiteeritud.

24.02.1918. - meelutati vangi
iseõnne, teelid Saklased.

~~29.08.1991.4.~~ - 69 protet väet Uueland
ei hääletanud

N A I S K A I T S E L I I T - N A I S K O D U K A T S E

22 mail 1933 aastal

K E H T N A jsk. esinaine M A R I A A R A K
asetäitja MARTA G R E E N B E R G (Linde)
sekretär Linda O R M O S S O N
sekretäri asetäitja L. S O O N B E R G
laekahoidja HELENE K Ö I V - K A L B U k..
Revisjoni komisjon Ella ~~Elfride~~ K E R D I (Pärn)

R I N G K O N N A ~~sekretär~~ esinaine M. V O O R E Käbikula,

MALEVA L I I K M E D

Rita A R E N S	Ella K U K K O J A Kalbu k,)
Meeta N O M M	Juuli T E K O
Juta A R E N S	Hilja A N I
Helmi H A K K	Leida Johanson
Helmi J U R G E N S O N	Elsa K R U U S M A A
Leida L O O T U S	Linda M A A S I K M Ä E
Ella M A A S I N G	Asta N U R K
Elsa M U D A	Adeline O J A
Loreida O R G	Anna P E T E R S O N
Hilda S U M B E R G	Helmi T A M M
Juta T E N S I N G	Tatjana T O O D O
Eha-Agnes V Ö H R M A N N	Leida R O S S M A N N (Nadalama k,)
Helmi S C H M I D T (Kalbu k)	N, J O O S T
Linda G R U N F E L D T	Aino F R U H L I N G
Helmi K O T K A S	Aline K E R L M A N
Helmi K E N T S	Selma L E P P I K
Nora L E L L E P	Dagmar L I N K
Lilli L I I N E R	Hilda N I L S O N
Rosalie S Ä I N A S	Alde U D R A S
Meida V I I G A N D	Senta N E I D E R
Endla P O D E R	Hilda T O M I N G A S
Leida V E R N I K	Agnia R A A G
Aino N A A R	Hilda P A T U N E
Linda L E O S K A	ERNA T R A A T

Selma R I N G E N F E L D T (Keava)

Agathe H I I E L O (Kalbu)

Hilda K A R U B A C H (Ohekatku)

P A L U K U L A - L A A N E jsk. 1938 aastal

Agnes M E T S A

Alide P A D R I K

Linda H Ä R M A

Alma V E E R S A L U

Selma H Ä R M

Lilli K A R L E P

Erna H Ä R M

Marta V I R V E L A I N D

Ellen M E R E S M A A

Sofie V A R E

Helmi U U S

ELLY S A H K A R

Helmi M E R E S M A A

Amalie H Ä R M A

10 aprillil 1932 aastal kinnitati Harju ringkonna juhatuse poolt I kampani

Harju kodukaitse ringkonna vanem

pr. M A R I A A R A K Kehtna mois,

Isamaaliidu KEHTNA osakonna lipu õnnistamine toimus

KEHTNA SELTSIMAJAS juunil aastal kell 1700

Õnnistas Rapla koguduse opetaja J, L I I V

K e h t n a

N O O R K O T K A D.

Kas vói tulest ja veest läbi

tahtejóudu meil on.

Kotkas kunagi ei kurda.

Kui on raskused ees teel.

Neid tal aitab maha murda.

Kindel tahe ,julge meel.

27.mail 1930.a. kinnitati kaitseliidu vanemate kogus Noorte Kotkaste Póhimäärus, millega pandi noorte organisatsioonile alus.

Noorte Kotkaste peavenem sójavägede ülemjuhataja kindralleitnant J o h a n L a i d o n e r.

Auvanem riigivanem K o n s t a n t i n P ä t s.

Harju maleva pealik major K a r l S a a r.

Noorte Kotkaste Peastaabi ülem noortemagister J. Tedersoo

1933.aasta.

Noorte Kotkaste Harju malevavanem Ed. K a n s m a n n.
Harju poisid, nende hulgas ka Kehtna poisid tulid kõige paremaks malevaks noortekotkaste üleriiklises óppelaagris
V i i m s i s 13-18.juulil. Vóiduks suur hóbe karikas.

H e l m o M a h o n i.-elukoht Kehtna vald Kalbu küla astus noorkotkaste rühma 1936.aastal. Noorkotkaste juht oli see aeg Kalbu algkooli ópetaja H e i n o S e p a n d i (vanem kotkas) Rühmajuhi abi kotkas Ferdinand Koppelmik., kes mobiliseeriti 1941 a, punaarmeele ja langes 1944.a.

TARTU LÄHEDAL: *Kehtna rühm asutati 1930-1931 (H. Mahoni)*

Helmo Mahoni ja Karl Sulakatko Kábiküla noormees võtsid osa Rapla malevkonna laagrist, mis toimus Kehtna mõisas (vana lossimäel) millest võttis osa kindral - leitnant Joh. L a i d o n e r.

1937.aastal lipupäeval. 06.juunil óppelaagrist Paldiskis võtsid osa ka Kehtna rühma kotkad.

27.mail 1937.a. noortekotkaste seitsmendal aastapäeval võtsid osa Kehtna mõisast vennad Vello A r a k
Aarne A r a k.

said noorkotkaste hoolduspaela väärilisteks.

01.detsembril 1938.a. andsid noorkotka pühaliku tóutuse.

Vello	A r a k	-	Kehtna mõisast
Aarne	A r a k	-	"
Karl	S u l l a k a t k o	-	Kábiküla külast (Sullakatko)
Armin	Malla (Mala)		"
Oliver	M a l l a (Mala)		"
Raimond	S o o s a l (u)	-	"
Helmo	M a h o n i	-	Kalbu külast
Feliks	K o p l e m i k	-	Nurme külast (Ferdinand Koppelmik)
Helmut	K a l m a n	-	Keava alevik

(Kallmann)

Valter K a n n i k - Ohekatku külast.
Heino D i d v i g Kokuta küla

Tõotusele on alla kirjutanud Karl S ó m e r a ja Ferdinand
K o p p e l m i k, (*Kehtna mõisast*)

1938 aastal lahkus Heino S e p a n d i Kehtnast ja tema
asemele asus juhi kohale Kalbu algkooli õpetaja
Kaarel (Karl) S ó m e r a kuni selle organisatsiooni lõpuni.

1939/1940 oli Helmo M a h o n i noorkotkaste rühma juhi abi.

1940.aastal juunis autasustati Helmo M a h o n i t noor -
kotkaste peastaabi poolt hoolduspaela ja tunnistusega.
Kehtna kaitseliit kinkis noorkotkastele mõni nädal enne
21.juunit 1940 korraliku suure telgi.

K e h t n a rühma noorkotkad:

1. Helmo M a h o n i Kalbu küla. Hindreku II talu
2. Martin (mati) M a h o n i - Kalbu küla.Hindreku talu.
- 3.,Ants T e d r e - Kalbu küla Külari talu
- 4.Armin Malla K ä b i k ü l a küla. Lussa talu
5. Oliver M a l l a - K ä b i k ü l a Tõstama talu
6. Karl S u l j a k a t k o - K ä b i k ü l a küla Peetri talu
7. Raimond S o o s a l u - K ä b i k ü l a küla Rummo talu
- 8.Väino K l e e m a n n - K ä b i k ü l a küla Matsimihkli talu
9. Kaljo A a s t e - K ä b i k ü l a küla Hiiemäe talu
10. Vello A r a k - Kehtna mõis,Kehtna asula
11. A a r n e A r a k - Kehtna mõis,Kehtna asula
12. Feliks K o p e l m i k - Nurme küla ,
13. Helmut K a l m a n - Keava alevik
14. Valter K a n n i k - Ohekatku küla Mäe talu
15. Heino D i d v i g - Kokuta küla Nogu talu
16. Endel B l u m b e r g - Kokuta küla Uustla talu
17. Elmar D i d v i g - Kokuta küla Nogu talu
18. Erik H e i n t a l u - Nurme küla
19. Rudolf Loomäe(Looberg) - Laeste küla
20. Johannes S ä r e k ö n n u - Purku küla.(Vastja)
21. Evald R e i n s a l u - Kalbu küla.(elab praegu Järvakandi

(Ferdinands)
Elmar Didvig
Enne duba
NP!. Kehtna noorkotkaste rühma päevikud ja materjalid
rühma tegevuse kohta maetud Kalbu k.Helmo Mahoni
koduõue(On otsitud,aga ei leitud)

14.aprill 1937.aastal -Lugeda Rapla Malevkonna koosseisu
vastuvõetuks Keava noorkotkaste rühm.postiaadress. K e a v a
algkool Keava pk. nr.25 ligem telefon Keava nr.7
(alus malevavanema kiri 14.04.1937.a. nr.73 paragraf.2)

Vanakotka kohusetäitja Keava algkooli õpetaja L e i d a
K i r i s t a ja kotka kt, Leevi I l l u p m ä g i
(alus:Keava rühma vanemkotka ettepanek 8.03.1938.a.nr.4)

1. noorkotkad loorem 14-15, van 15-17
2. kotkapejad 6 algajad 7. magistrid
3. juharpejad
4. harrukapjad 5 noorkotkaste 8-12

1. Leevi Illupmägi vanem kotkas.
2. Helmut Illupmägi pesakotkas
3. Ülo Lell "
4. Arno (Arnold) Ringenfeldt - pesakotkas
5. Andreas Loo "
6. Feliks Groskoff - pesakotkas
7. Martin - Jõelain (Raimond) - kotkas "
 Arved
8. Erich Jõelain "

Harju Maleva pealik kolonel leitnant J. Tamm

Rapla Malevkonna vanem K. Saar

31.01.1938.aastal.

Noorkotkaste saatused peale 1940 aastat.

1. Helmo Mahoni - saksasõjaväes, metsavend.
2. Martin Mahoni - läks koos August Kallastega Pitka
 (Mati) pataljoni (vabatahtlikult) õnnestus Keilast läbi metsade koju tagasi tulla.
3. Armin Malla - saksa sõjaväes.
4. Karl Sulakatko - saksa sõjaväes, varjas end kodus, arreteeriti oli vangilaagris.
5. Raimond Soosalu - suri noorelt.
6. Kaljo Aaste - oli saksa sõjaväes, suri peale sõda. 28.01.1950
7. Väino Kleemann - saksa sõjaväes, läks välismaale. (24.9.1944)
8. Aarne Arak - langes Soomes 1944.aastal.
9. Feliks Kopelmik - oli Eesti Korpuses, langes Tartu all.
 Ferdinand
10. Helmut Kalman - oli soomepoiss, lahkus välismaale.
11. Valter Kannik - saksa sõjaväes, oli vangilaagris.
12. Elmar Didvig - varjas end metsas, hiljem oli Punaarmees.
13. Erik Heintalu - oli abiteenistuses lennuväes.
14. Rudolf Loomäe - varjas end metsas.
15. Evald Reinsalu - elas lapsena Kehtna v. Kalbu k. noorkotkas oli Järvakandis, oli abiteenistuses lennuväes, oli ka vangilaagris.
16. Leevi Illupmägi - saksasõjaväes, oli vangilaagris.
17. Ülo Lell - küüditatud Siberisse, tuli tagasi.
18. Feliks Groskoff - (Raimond)
19. Martin Jõelain - mob. Venemaale, teenis Eesti Korpuses. tuli tagasi.
20. Erich Jõelain - mob. Venemaale, langes Narva all.
 oli saksasõjaväes.
21. Ants Tedre - Kalbu k.
22. Vello Arak -

1936. a.

Esimese abiandja lohatse.

Maewa staabi Haukaperust
Väino Kleemann.

01-02.08.1936.

Jänvakanedis - Laagrist osakõhted.

Elmar Dikvig

Eihward Põllmann

Herald Portsmith

Rudolf Loobing (Leomäe)

Eovald Reinsalu.

SULLAKATKO KARL-KALJU Karli p
sünd, 1925. a. Harjumaal Rapla vallas. arreteeritud 03.03.1945
Kehtna vallas Kalbu külas. trib. 22.12.45. p. 58-1a, 58-11
Kümme aastat - kolm aastat asumist.

Teenis saksasõjaväes, on saanud teenete eest raudristi.

Karl - Kalju Sullakatko
sünd 9.06.1925
suri 30.01.2011
lapsed: tütar Reet
poeg Raul

K. Sullakatko
1943 a.

Kiehta kodutütred
Valgerannas laagris.

Kodutüt. suvepäevad Jõhus
1940 a. suv. l.

Noorkotkaste ja kodu-
tütände laagrit 1935. a
suvel.

Kaitseliit.

Vabadussõja eel ellukutsuti
Eesti Kaitse Liit võrsus 1917.a.

asustatud ja sama omakaitse
ajal edasiarendatud rahva
omakaitse organisatsioonist.

Kaitseliit moodustati Tallinnas
11. nov. õhtul 1918. üldisel koos-

olekul, kuhu olid kokku tulnud
kii Eesti põrandaaluse kui saksa
legaalse omakaitse juhid ja
J. Pitka juhatuse. Koosolek

tunnistas saksa omakaitse
lõpetamiseks ja J. Pitka, tänamata
sakslasi lahke koostöö eest
jaanar neid relvad ära anda
ja ruumist lahkuva. Lühelasi
teatas J. Pitka, et tänavast
päevast peale alustab tegevust
Eesti Kaitse Liit

Kaitseliidu juhatuse esimehikes
ole J. Pitka, ülemaks kindral
O. Pöder. Kaitseliitu võeti
vastu, igat asjat eestlaste
kuid sejuurus mõrti usaldavaid
soovitusi. Peale selle trideli
iga liige oma allkirjaga
ja ausõnaga töötama, et ta
ennast liidu distsipliini alla
annab.

(2)

uudige suurema hooliga tema ees-
märgist kinni, juab ja selle ees-
märgi kättesaamiseks. Valmis on ka
sõjariistadega väga astuma.

Harjumaa ja Tallinna linna
illemaks määrati
alamkollektor Peter Kaur.

Kaitseliidu võtm oli naistel
sinine kleit, valge krae ja
mansettidega. Valge põll ja
valge friiäät.

Süüesell hall vormiriietus
vöörihmaga ja müts kaitseliidu
märgiga.

Kaitseliidu malukonna
lipu kirjeldus

Lipu suurus 150 x 100 cm
vasakpoolne külg ühtub täpselt
malva lipu parempoolse küljega.
Parempoolne külg on rikkis-
lillesinine. Sinine värv tähistab
malukonna asetust mere ääres
Selle külje keskele asetseb maluk-
onna embleem. - Vanaaegse
kindluse sulatud värav,
kaitselise otsaga allapoole
hõõrdunud muistsel eesti sõjamehe
möögaga.

3

Kirjelduse väravad ümbritseb
alt poolt poolkaare tammelehtedest
järg.

Kirjelduse värav on embleemina
võetud järgmistel kavalitustel

1. Rävälä maalukonna territoorium
on suur osa-muistest Rävälä
maalukonnast, mis oma linnustega
eritu Juri linnusega, oli maa
kaitsjaks mne poolt.

2. Rävälä maalukonna piires asuvad
linnused on vastasadasid
vapvalt vastu pannud peale-
tungivatele vaenlastele vapraid
võitlusi ja võite tähistab
suletud värav.

Võitlusrelva - märk
ja võitlejate vapraid tegusid
järg

Poolkaares ülerval embleemi
kohal on maalukonna himitus
ja embleemi all maalukonna
algaja

Skripu kätteleandmine toimis
maalukonna aastapäeval

28. 08. 1938. a. Juri linnusel.
millest võeti osa üksused
täies koosseisus.

Kaitseliidust ja selle abiorganisatsioonidest Kehtnas.

Kaitseliit asutati 11.novembril 1918. Organisatsiooni võis vaba- tahtlikult astuda iga aus eestlane, kes oli nõus riiki relvaga kaitsma nii sise- kui ka välisvaenlaste vastu. Vabadussõja ajal täitis kaitseliit neid ülesandeid väga edukalt. Pärast Vabadussõda arvati, et kaitseliit on oma ülesanded täitnud ja organisatsioon saadeti laiali. 1.detsembril 1924 tahtsid enamlased läbi viia riigipöörde. Õnneks sõjavägi suutis halvima ära hoida. Siis leiti, et kaitseliit tuleb uuesti taastada ja seda tehti 1925.aastal. Kaitseliidust kujunes võimas relvastatud organisatsioon, kuhu kuulus 1940.a. ligi 40 tuhat liiget. Hiljem asutati kaitseliidule toeks naiskodukaitse, noorkotkaste ja kodutütarde organisatsioonid. Eriti kartsid kaitseliitu 1940.a. punased riigikukutajad. Ühe esimese sammuna saadeti kaitseliit laiali ja korjati ära relvad.

Kehtna vallas oli moodustatud kaitseliidu kompanii, mis allus Harju malevale. Olid olemas ka naiskodukaitse, noorkotkaste ja kodutütarde organisatsioonid. Kes olid nende organisatsioonide liikmed? Kehtna kodu-uurijal Eevi Mahoniil on õnnestunud välja selgitada hulka nimesid, kes kuulusid kaitseliitu ja teistesse isamaalistesse organisatsioonidesse. Kahjuks jäävad nimekirjad puudulikeks, sest enamik nende organisatsioonide materjale on pikkade okupatsiooni aastate jooksul hävinenud.

Kaitseliit Kehtna kompanii koosseis
01.05.1933.g

- Aleksander Arak Kehtna m., kompanii pealik
- Johannes Tungas (Tomson) Nadalama k., spordipealik
- Aleksander Siimon Kehtna m., propaganda pealik
- Eduard Telliskivi Rõue k., relvapealik, ka rühmapealik
- Villem Kleemann, kompanii pealiku abi *ii rühma pealik*
- Alfred Telliskivi Rõue k., kompanii õppepealik
- Karl-Voldemar Vester, kompanii varahoidja
- Elmar Soobik Kehtna m., kompanii sekretär
- ~~Jaan~~ Kaskemaa *Karl Kaskemaa*
- Eduard Saar Hiie k., kompanii pealiku abi *iii r. pealik*
- Jaan Telliskivi, jaopealik *laskur*
- Udo Saem*
- Juwan Lepik*
- Otto Jõulu*
- Hans Noobel*

- Oskar Teesaar Nadalama k., laskejuhataja abi - *laskur*
 - Elmar Reimann Vastja k., jaopealik
 - Artur Perandi
 - Elmar Ott Ööre k.
 - Jaan Sarap
 - Johannes Saar
 - Jaan Nurmsalu Nurme k.
 - Johannes Riismann
 - Johannes Kulbach, jaopealik
 - Eduard Kerdi Käkiküläst
 - Eduard Johanson
 - Jaan Junts Kalbu k.
 - Ado Karubach
 - Jaan Saar Rõue k.
 - ~~Karl~~ Katkosild Rõue k. *Jaan Katkosilt*
 - Jüri Telliskivi
 - Mats Tulp Kalbu k., jaopealiku abi *I rühma pealiku abi*
 - Johannes Mahoni Kalbu k.
 - Jüri Mahoni Kalbu k.
 - Johannes Oruste Linnaaluste k., laskejuhataja
 - Rudolf-Martin Tool, laskejuhataja
 - J. Liiver - *Vastja k.*
 - Elmar Pärtel Kalbu k. - *laskur*
 - Voldemar Kirik
 - Rudolf Jalakas, rühmapealiku abi
 - Johannes Hielo Kalbu k.
 - Elmar Nääri Kehtna m.
 - Julius Uus
 - Richard Raud Kehtna m.
 - Elmar Mooste Nurme k.
 - Rudolf Juurup - *Kehtna m.*
 - Osvald Juurup, jaopealik - *III rühma pealik*
 - August Türkson
 - Theodor Ostrov Keavast
 - Erich Luisk Keavast
 - Osvald Salm Koogimäe k.
 - Hans Pärt Vastja k., rühmapealik - *II rühma pealik*
 - Bernhard Pärt Vastja k.
 - Mihkel Saulep Vastja k.
 - Mats Tamberg Vastja k.
 - Hans Kaljula Vastja k.
 - Adolf Rästas Vastja k.
 - August Saukas Kalbu k.
- Juhan Mahoni - Vastja*
Joh. Riismann
Elmar Kallasmaa
- Alder Blumberg - Jär.*
Oskar Johanson
Martin Rikas
Erich Lubaso - Jär.
Joh. Hiob.

- Alfred Baroni Nadalama k.
 - Jüri Baroni
 - Martin Tamberg
 - Erich Telliskivi Rõue k.
 - ✓ - Oskar Katkosild Ohekatku k.
 - Osvald Veiksaare Ohekatku k.
 - Elmar Põlm Ohekatku k.
 - ✓ - Eduard Lipp Ohekatku k.
 - Peeter Madisson Ohekatku k.
 - Mihkel Siivesti Ohekatku k.
 - Eduard Puhkan Rõue k.
 - ✓ Jaan Kask, jaopealik
 - Johannes Haljamaa
 - August Ringenfeldt Keavast
 - Jüri Kanarpik Koogimäe k.
 - Johannes Mäeots, jaopealik
 - August Jõelain Keavast
 - Otto Rästas Venekülast - *II rühma jaopealik*
 - Johannes Rist Nurme k.
 - Paul Neero Nurme k.
 - Jaan Mooste Nurme k.
 - ✓ - Johannes Salm Venekülast - *I rühma pealik*
 - August Nelsas Koogimäe k.
 - Johannes Saulep Vastja k.
 - Mats Saulep Vastja k.
 - Otto Saulep Vastja k.
 - Gustav Sakkus, kompanii sekretär
 - ✓ - Edgar Tõnus (*Tõnis*)
 - Edgar Mahoni Kalbu k.
 - Herman Johanson Kalbu k.
 - Oskar Kleemann Keavast
 - Johannes Meerits
 - Johannes Kask
 - Artur Keidla Kehtna m.
 - Mihkel Kleemann
 - Leopold Rebane, Kehtna m., spordipealik
 - ✓ - Paul Juurup, spordipealiku abi
 - Johannes Salm Kalbu k., püstitõulipildujate jaopealik
 - Bernhard Reino Kalbu k.
 - Eduard Kutser Rõue k.,
 - August Sobak Kehtna m., ratsarühma pealik
 - ✓ - Ado Mahoni Kalbu k., jaopealik *Hans Kleemann - Vastja*
- Jaan Kask*
O. Treiman
Ed. Saulep
Jaan Tedri
- Martin Mahoni*
Johannes Katkosild
Villem Kleemann
~~*Jaan Jaots (Jaots)*~~

Riinwamärk

Märki suurus 48 x 38 cm. Märk kujutab endast oksideeritud metallist pinda, mille peale on asetatud läikvast metallist mürk ja varvaegse kindluse sulatud värv.

Riinwamärk on mõeldud teenite hindamise märgina ja annitakse selleks eraldi vägatoetatud statuudi järgi; malukonna liikmetele ja ka teistele niivõrd teenite eest

HARJU MALEVA PEALIKU KÄSKKIRI Nr. 11

Tallinnas, 16. veebruaril 1938. a.

§ 1.

Avaldan maleva juhatuse poolt 12. veebr. 1938. aastal annetatud maleva rinnamärgi saajate nimekirja:

Kehtna kompani:

Salm, Johannes; Mahoni, Juhan; Saar, Jaan;
Mahoni, Ado.

K. Saar, major,
Harju Maleva pealik.

HARJU MALEVA PEALIKU KÄSKKIRI Nr. 7.

Tallinnas, 12. veebruaril 1938. a.

§ 12.

Naisk. Harju Ringkonda lugeda vastuvõetuks alljärgnevad naisk. liikmed, kõik arvates 24. veebr. s. a.:

Kehtna jäoskonda: Kulla Avarand, Linda Heinsalu, Elsa Hendrikson, Salme Illisson, Viin Järv, Leida Jürimäe, Hilja Klaus, Endla Kukk, Hilda Lepasalu, Helene Linamäe, Ilse Mahlapuu, Tiiu Mets, Maimu Mihkelson, Vaike Mutli, Alli Omel, Alma Sark, Eeva Särgava, Vilma Talvik, Hilja Tomson, Helga Villems.

K. Saar, major,
Harju Maleva pealik.

Harju malevapealiku käskkiri

Nr. 33.

Tallinnas, 29. oktoobril 1935. a.

10. aastat ja enam on allpool toodud kaitseliitlased suurt ja üleshitavat tööd teinud kaitseliidu ridades kõigil töö-tegevuse aladel:

Kehtna kompani:

Arak, Aleksander.

Lipp, Eduard.

Mahoni Ado

Moose, Jaan.

Saulep, Mihkel.

Salm, Johannes.

Tamberg, Mats.

Tamberg, Martin.

K. S a a r, major,
Harju malevapealik.

Kodutütarde Harju ringkonna alguseks peame mainima 10. aprilli 1932. a., mil Naiskoduk. ring. juhatus kinnitas järgmised rühmad:

4. Kehtna kt. jaosk. — vanem pr. E. Kleemann.

Aleksander Arak

1925. a. astus Alde Arak

Kaitseliitu 01.10.1925 - 01.10.1936

Rehtera kompani fealik.

01.05.1931 - 01.10.1936 Rapla

malukonna juhatuses liige. 01.10.1936

Rapla malukonna fealiku abi

01.07.1933, tunnistas Kaitseliidu keskjuhatus teada Kaitseliidu III ke. valgeristiga ning 17.01.1936 sai ta malua juhatuselt Hayu malua riivamaigi.

01.06.1935 - 01.08.1937 Rehtera kodu-
majanduskooli juhataja.

Nov. 1944. a. Järvamaal Sätere
riigimõisas arutemisi. 10.06.1945
mõisteti talle 10 + 5 a. vangistust
12.05.1956 vabanes. Suri 02.12.1969

Pejard, Harne ^{Sünd} 02.03.1922. a.
Harne lõpetas Fürstenbergi prootsi
kooli Saksamaal, töötas julgeoleku
prooltsi assistendina Tartus.
Osales aktiivsel este Rahvus-
komitee hoiauda aluses tegurim
alates 8.10.1943 oli Soome aimes
lõpetas alluhutseuda kooli. Võitles
Korjalea kannusee ja Viiburi lahul
29.07.1944. Kiepõarui maetud
Maalmi kalgilaskalmistule Helsingis.

Sünd. Vello oli üliõpilane. astus Soome
23.07. aimesse 17.02.1944. a. Võitles Viiburi
1923. a. lahul Voksel. Sai haavata autantsat
2 ke. Vabadusmedaliga. õppis Rootsi
üli'koolis, töötas pargarimtriikuna
Sari 10.12. 1984. maetud Skogskyr-
kogardeni kalmistule Stockholmis

Eesti Vabadussõjas 1918-1920. a. langenud ohvriid kes
on maetud Lelle kalmistule.

1. Johannes Tiide. Sünd. 16. VIII 1899. a.
langenud 23. III 1919. a.
2. Anton Tomberg. Sünd. 17. IX 1899. a.
langenud 23. III 1919. a.
3. Mihkel Madisson. Sünd. 10. XII 1896. a.
langenud 15. II 1919. a.
4. Juhan Sternfelt. Sünd. 7. XI 1899. a.
langenud 9. VIII 1919. a.
5. Langenu Adu Groskopi hauaristil on kirjutatud:
Siin puhkab Jumala rahus sõdur
Adu Groskopf. Sünd. 13. jul. 1882. sur. 13. jul. 1919.

Materjali kogunud:
Huko Hiimäe.

1980.a

